

Закінчення для України 3 вересня 2002 року кредитної програми за Механізмом розширеного фінансування (МРФ) ставить перед нею необхідність визначення подальших форм співпраці з МВФ. Тут є три шляхи: пошук нових можливостей залучення коштів МВФ за одним з механізмів, або відмова від кредитів з боку МВФ і запровадження програм консультаційної підтримки експертами МВФ і супроводження ними програм уряду України, або використання права у будь-який час припинити своє членство у Фонді. Перехід до співробітництва без залучення кредитів Фонду може бути здійснений шляхом запровадження програми після програмного моніторингу (ППМ) чи програми експертного нагляду (ПЕН) з боку МВФ.

Найприйнятнішою формою співробітництва України з МВФ в подальшому є ПЕН. Так, на кінець 2002 року заборгованість України перед Фондом становила 1379,99 млн. СПЗ, або 106 % квоти нашої країни. Тому МВФ матиме підстави нав'язати Україні ППМ, що негативно вплине на інвестиційний імідж нашої держави та на вартість запозичень на світових фінансових ринках. Додатковим ризиком може бути погіршення зовнішньої кон'юнктури для українського експорту протягом 2003-2006 років, внаслідок чого сальдо рахунку поточних операцій платіжного балансу може стати негативним. Відносини з МВФ мають реалізовуватись на безкредитній основі. Поступово їх трансформація може бути здійснена шляхом започаткування програми „запобіжний Stand-by”, в межах якої Україна матиме змогу отримувати кредитні кошти Фонду тільки у разі необхідності.

О НЕКОТОРЫХ ФАКТОРАХ, СДЕРЖИВАЮЩИХ РОСТ РЕАЛЬНЫХ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ УКРАИНЫ В НАСТОЯЩИЙ ПЕРИОД

Иванова Т. И.

В 2003 г. реальные доходы населения Украины увеличились на 5, 8%. Такой темп роста реальных доходов является очень низким, так как доля населения с совокупными доходами меньше прожиточного минимума превышает 77%, а удельный вес работников, заработная плата которых начислена ниже прожиточного минимума, - более 53%.

То, что такая большая масса населения страны вынуждена расходовать доходы лишь на дешевое питание и одежду, обуславливает низкий уровень платежеспособного спроса, что в свою очередь сдер-

живает развитие внутреннего рынка и ориентированной на него экономической деятельности предприятий.

Факторами, сдерживающими рост реальных доходов населения, можно отметить следующие:

1 фактор. Недостаточные темпы экономического роста. Хотя в 2002 г. прирост промышленного производства составил 7%, а в 2003 г. - 15, 8%, реальный ВВП в 2002 г. вырос на 5, 2%, а в 2003 г. - на 8, 5%. Однако уровень 1990 г. далеко не достигнут.

2 фактор. Задолженность по заработной плате. Объемы этой задолженности на протяжении 2003 г. снизились только на 15, 8% и на 1 января 2004 г. составляли 1949, 0 млн. грн., в том числе в угледобывающей промышленности - 578, 9 млн. грн., в сельском хозяйстве - 285, 5 млн. грн., на предприятиях, которые приостановили свою деятельность, включая те, по которым открыты дела о банкротстве, - 270 млн. грн.

3 фактор. В свою очередь задолженность по заработной плате возникает вследствие отсутствия у многих предприятий оборотных средств. И хотя просроченная дебиторская задолженность сократилась за 2003 г. на 20, 8%, кредиторская - на 8, 7%, проблема остается. На 1 января 2004 г. просроченная дебиторская задолженность составляла 71,9 млрд. грн., кредиторская - 105,9 млрд. грн., превышение кредиторской задолженности над дебиторской составила 34 млрд. грн.

4 фактор. Инфляция. Хотя реальные доходы населения в 2003 г. выросли на 15, 2%, но этот рост будет очень скоро «съеден» усилившейся инфляцией. Так, только на хлеб и хлебобулочные продукты и уровень в конце 2003 - начале 2004 гг. составил 36%. Это сразу отразилось на росте цен других продуктов питания и промышленных товаров.

Ликвидировать указанные причины, сдерживающие рост реальных доходов населения, можно, прежде всего за счет устойчивых темпов роста экономики на основе научно - технического прогресса и справедливых форм распределения доходов в обществе.